

PROGRAM DELA POSEBNIH NALOG KNJIŽNICE – KULTURNEGA CENTRA LENDAVA – LENDVAI KÖNYVTÁR ÉS KULTURÁLIS KÖZPONT ZA PRIPADNIKE MADŽARSKE NARODNE SKUPNOSTI ZA LETO 2020

(Usklajen z Odločbo MK številka 6120-68/2019/3 z dne 7. 2. 2020)

1. Dodatni nakup knjižničnega gradiva in informacijskih virov ter strokovna obdelava gradiva v jeziku narodne skupnosti in za potrebe narodne skupnosti

Nabava knjižničnega gradiva v madžarskem jeziku poteka v skladu z 11. in 12. členom Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (v nadaljevanju besedila pravilnik) in Letnim načrtom nabave knjižničnega gradiva v Knjižnici – Kulturnem centru Lendava – Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ, ki je objavljen na spletni strani knjižnice: www.kkl.si/katalog-informacij-javnega-znacaja/.

KKC Lendava – Lendvai KKK danes razpolaga z bogatim fondom leposlovne in strokovne literature ter referenčne literature, ki je bralcem na razpolago v čitalnici. Na dan 31. 12. 2019 je skupni temeljni fond knjižnice znašal 164.737 strokovno obdelanega knjižničnega gradiva, od tega je bilo 33.654 enot v madžarskem jeziku (18.975 v osrednji knjižnici, 14.679 v krajevnih knjižnicah). Na dan 31. 12. 2019 je bilo v naši knjižnici obiskovalcem na razpolago 36 naslovov časopisja v madžarskem jeziku.

Knjižnica lahko planira v letu 2020 iz sredstev MK nakup le 200 enot knjižničnega gradiva v madžarskem jeziku po povprečni ceni 14 EUR, v okviru tega načrtujemo nakup knjižnega ter neknjižnega gradiva.

Po naših ocenah bi bilo potrebno v KKC Lendava – Lendvai KKK za pripadnike madžarske narodne skupnosti letno nabaviti vsaj 200 enot knjižničnega gradiva na 1000 pripadnikov narodne skupnosti v madžarskem jeziku. Če upoštevamo podatek Statističnega urada RS iz leta 2002, da živi na območju, ki ga knjižnica pokriva s svojo dejavnostjo 4.569 pripadnikov madžarske narodnosti, bi naj za potrebe uporabnikov osrednje knjižnice v Lendavi in njenih dvojezičnih krajevnih knjižnic nabavili 913 enot gradiva (v okviru tega 100 enot neknjižnega gradiva in 40 naslovov periodičnega tiska v madžarskem jeziku).

V letu 2020 želimo nabaviti gradivo, po katerem povprašujejo naši uporabniki in sicer:

- sodobno madžarsko leposlovje ter strokovne publikacije,
- madžarske prevode sodobne svetovne literature,
- prevode slovenskih avtorjev v madžarski jezik ter madžarskih avtorjev v slovenski jezik,
- publikacije lokalnih avtorjev v madžarskem jeziku ter
- časopisje, ki ga prebirajo naši bralci.

Da bi dosegli čim večji prirast knjižničnega gradiva v madžarskem jeziku, se nameravamo tudi v letu 2020 prijaviti na razne razpise tako v Sloveniji, kot na Madžarskem s ciljem, da obogatimo našo knjižnično zbirko v madžarskem jeziku ter tako hkrati promoviramo to gradivo ter spodbujamo naše bralce da posegajo po njem. Da bi dosegli čim širši krog potencialnih uporabnikov, razen objav na naši spletni strani v slovenskem in v madžarskem jeziku (knjižne novosti, knjižne novosti – izbor, najbolj brane in najbolj iskane knjige, priporočene knjige), že nekaj let vsak teden v lokalnem tedniku Népszerűség v rubriki Aktuális (Aktualno) objavimo kratko vsebino izbrane knjige in nas še posebej veseli, ko bralci posegajo po tem gradivu.

Prav tako nameravamo razen monografij, serijskih publikacij in neknjižnega gradiva kreirati tudi zapise za članke v madžarskem jeziku, bibliografski zapisi le-teh so dostopni v sistemu COBISS. Članki, ki bodo katalogizirani, so večinoma objavljeni v tedniku Népszerűség :

a szlovéniai magyarok hetilapja, tematsko pa se nanašajo na lokalne literarne ustvarjalce in njihova dela ter kulturne prireditve v madžarskem jeziku, likovne ustvarjalce ter prireditve, na katerih se je predstavljala madžarska kultura, glasba, narodopisje.

V skladu z 12. členom Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe načrtujemo letni prirast 60 % naslovov strokovnega in 40 % naslovov leposlovnega gradiva, upoštevati nameravamo tudi kriterij 30 % naslovov za otroke in mladino ter 70 % za odrasle.

Knjižnica nabavljeno gradivo tekoče strokovno obdela in da v uporabo pripadnikom narodne skupnosti, oziroma vsem potencialnim uporabnikom. Po obdelavi se gradivo razprši po dvojezičnih knjižnicah (Lendava, Dobrovnik, Dolina, Gaberje, Genterovci, Petišovci), kjer je bralcem na razpolago v prostem pristopu in je postavljeno na policah po UDK sistemu skupaj s slovenskim gradivom.

Madžarsko knjižnično gradivo knjižnica nabavlja pri madžarskih dobaviteljih, bibliografske podatke vnaša v slovenski integrirani sistem, tako je gradivo dostopno preko medmrežja doma in v tujini. Bibliografski opisi gradiva se vnašajo v računalnik sproti, takoj ob nabavi. Obdelava je zamudna, saj je potrebno na novo kreirati bibliografske zapise, ker ni možnosti prevzema zapisa kot pri slovenskem gradivu. Velikokrat je treba iskati značnice v raznih priročnikih oziroma kontaktirati bibliotekarje na Madžarskem. Veliko truda je treba vložiti v določanje predmetnih oznak. Ko je gradivo vsebinsko obdelano, se obdela še fizično. Izdelajo se sezname za krajevne knjižnice, ki spremljajo gradivo.

Za izvajanje nabave in obdelave gradiva v madžarskem jeziku ter za izvajanje posebnih oziroma podvojenih storitev za uporabnike v madžarskem jeziku ima knjižnica v skladu s 14. členom Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe in v skladu z dogovorom s Pokrajinsko in študijsko knjižnico Murska Sobota na osnovi pokrivanja območja (glede na število pripadnikov madžarske narodne skupnosti) 1,5 zaposlenih bibliotekarjev z aktivnim znanjem madžarskega jezika, kar je tudi sistemizirano v aktu o sistemizaciji delovnih mest v knjižnici. Navedeni bibliotekar skrbi za knjižnice na narodnostno mešanem območju, svetuje in daje informacije o gradivu in iz gradiva.

Pod okriljem madžarskega Ministrstva za inovacije ter tehnologijo (Innovációs és Technológiai Minisztérium – ITM) delujoč Nacionalni urad za raziskave, razvoj in inovacije (Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal – NKFIH) tudi v letu 2020 zagotavlja čezmejnim madžarskim institucijam dostop do e-knjig preko EISZ-a. V okviru tega uporabnikom nudimo, v naših prostorih, dostop do 10 digitalnih zbirk.

Pri načrtovanju stroškov dela smo upoštevali trenutno veljavne predpise, ki se med letom lahko spremenijo (pogajanja s sindikati ipd). V navedeni postavki smo upoštevali 90 % stroškov osebnega dohodka enega bibliotekarja. Razliko stroškov za osebne dohodke in materialne stroške obdelave ter opreme gradiva bomo krili iz sredstev lokalne skupnosti.

2. Zagotavljanje komuniciranja v jeziku narodne skupnosti

V skladu s 25. členom Zakona o knjižničarstvu KKC Lendava – Lendvai KKK na narodnostno mešanem območju zagotavlja pripadnikom madžarske narodne skupnosti komuniciranje v njihovem jeziku. Knjižnično gradivo in informacijo iz gradiva in o gradivu v madžarskem jeziku uporabnik dobi v obratovalnem času knjižnice od katerega koli bibliotekarja, saj vsi bibliotekarji v knjižnici obvladajo madžarski jezik. Bralec lahko dobi informacijo tudi po telefonu in na spletni strani knjižnice, ki je prav tako tudi v madžarskem jeziku. Za komuniciranje z uporabniki v madžarskem jeziku se naši bibliotekarji udeležujejo raznih izobraževanj. Zaposleni obvladajo oba jezika in poskrbijo za dvojezične napise, informativna sporočila, vabila, napise, programe, poročila in druga gradiva, ki so pomembna za izvajane dejavnosti splošne knjižnice za pripadnike madžarske narodne skupnosti. Navedeno

postavko bomo tudi letos morali kriti iz sredstev občin, ki delujeta na narodnostno mešanem območju.

3. Bralna kultura ter informacijsko opismenjevanje uporabnikov pripadnikov narodne skupnosti

Projekti bralne kulture ter informacijskega opismenjevanja uporabnikov pripadnikov narodne skupnosti potekajo v okviru vseh nalog, ki jih izvajamo v knjižnici v okviru letnega plana za pripadnike madžarske narodne skupnosti, pri posredovanju knjižničnega gradiva, izvajanju bralnih ur s starši in otroki, pravljčnih ur, literarnih ur, literarnih srečanj, kvizov, tekmovanj, delavnic. Projekti potekajo dvojezično ali v jeziku narodne skupnosti. S temi projekti knjižnica dodatno spodbuja razvoj bralne kulture in povečuje uporabo knjižnice ter jih izvaja za pripadnike narodne skupnosti, ki so člani in uporabniki knjižnice, za zaključene ciljne skupine pripadnikov narodne skupnosti, pa tudi za širšo javnost. Knjižnica si bo prizadevala za čim več dvojezičnih projektov bralne kulture ter predstavitev avtorjev v obeh jezikih.

Letni cilji:

- literarni večeri, predstavitve eno- in dvojezičnih edicij, potopisna in razna druga predavanja,
- literarni večeri s predstavitvami prevodov del madžarskih avtorjev v slovenščino,
- literarni večeri s predstavitvami prevodov del slovenskih avtorjev v madžarščino,
- literarne ure in razstave za organizirane skupine učencev in dijakov, ki potekajo dvojezično ali v jeziku narodne skupnosti,
- sodelovanje učencev in učenk dvojezičnih osnovnih šol na recitatorskem tekmovanju József Attila,
- organizacija dvojezičnih pravljčnih ur in pravljčnih ur v madžarskem jeziku popoldan, vsak drugi torek v mesecu,
- pravljčne ure in predstave za organizirane skupine v dopoldanskem času v dogovoru z dvojezičnimi osnovnimi šolami in vrtci,
- pravljčne in likovne delavnice za predšolske otroke in učence prve triade osnovnih šol, predvsem v času šolskih počitnic,
- obiski lutkovnih skupin, glasbenikov in ostalih ustvarjalcev iz Madžarske,
- bralne ure s starši in otroki v sodelovanju z dvojezičnimi vrtci,
- v Domu starejših občanov organiziramo bralne in pogovorne ure v obeh jezikih ter v skladu z njihovimi potrebami in željami, ter dostavljamo in menjamo knjižnično gradivo, ki ga prebirajo njihovi varovanci,
- za varovance Varstveno-delovnega centra Lendava organiziramo pravljčne ali bralne ure v obeh jezikih v skladu z njihovimi potrebami in željami,
- za dvojezične šole in vrtce organiziramo razne predstavitve, srečanja in literarne ure v obeh jezikih ter v skladu z njihovimi potrebami in željami.
- organizirane predpraznične pravljčne ure in rokodelske delavnice v decembru,
- razstava in literarni večer ob madžarskem dnevu kulture,
- prireditve ob dnevu Ta veseli dan kulture z drugimi soorganizatorji (JSKD),
- sodelovanja z društvi, ustvarjalci in ustanovami iz Slovenije in Madžarske.

Pomembnejši dvojezični projekti za spodbujanje bralne kulture:

- akcija Izbiramo bralca/bralco letnega časa in mladega bralca/bralco letnega časa (pomladi, poletja, jeseni, zime),
- akcija Bralec bralcu: na oglasno desko lahko bralec vpiše vtise o prebrani knjigi, sporočila o vsebini knjige za druge bralce, lepe misli iz knjige ipd.,

- Knjižni molj - akcija je namenjena ljubiteljem branja, izvedena bo z osnovnimi šolami in s srednjo šolo, namen akcije je spodbuditi branje del madžarskih avtorjev,
- Pravljično dvorišče KKC Lendava – Lendvai KKK: poletno pravljичno dvorišče za najmlajše s promocijo knjižnice in njenih dejavnosti,
- praviloma enkrat letno organiziramo prireditve za upokoјence z namenom spoznavanja knjižnice in njene dejavnosti, ki poteka dvojezično.

V letu 2020 bomo pripravili tudi razne:

- tematske razstave, ki so neposredno povezane z madžarskim jezikom in madžarsko kulturo (npr. dan madžarske kulture, madžarska revolucija in osvobodilni boj 1848-1849, rojstni dan pesnika Attila Józsefa - dan madžarske poezije, ...),
- praznične, aktualne ter tematske razstave, v sklopu katerih bomo promovirali naše knjižnično gradivo tako v madžarskem kot tudi v slovenskem jeziku ob svetovnem dnevu (npr. žena, zemlje, ...) ter druge razstave (npr. za spodbujanje poletnega branja, božična razstava, ...).

Informacijsko opismenjevanje:

Knjižnica v osrednji knjižnici in petih izposojevališčih na dvojezičnem območju usposablja uporabnike za uporabo informacijske tehnologije in informacijskih virov, zlasti elektronskih, izdaja informativne publikacije in priročnike s področja uporabe elektronskih virov, razvija informacijsko pismenost. Vse dejavnosti potekajo dvojezično. Namen informacijskega opismenjevanja uporabnikov je, da uporabniki hitreje pridejo do relevantnih informacij, da sami poiščejo informacijo v sistemu COBISS, kjer so dosegljivi vsi madžarski naslovi v slovenskih knjižnicah. Za uporabnika je pomembna tudi uporaba interneta, saj je na njegovih straneh moč najti tudi baze podatkov madžarskih knjižnic. Za starejše uporabnike poteka informacijsko opismenjevanje v naši knjižnici pretežno individualno. Za skupine učencev dvojezičnih šol in dijakov Dvojezične srednje šole Lendava organiziramo tudi izobraževanje, ki pa poteka dvojezično (slovensko in madžarsko). Navodila za uporabo elektronskih virov, digitalne baze ter druga navodila, ki se nahajajo na spletni strani knjižnice, so dvojezična, kar pomeni da so v slovenskem in v madžarskem jeziku.

Letni cilji:

- predstavitev iskanja knjižničnega gradiva v sistemu COBISS/OPAC,
- predstavitev iskanja različnih informacij na internetu (uporaba iskalnikov Google, Najdi.si,...),
- promocija naše spletne strani in drugih spletnih servisov (npr. kako podaljšati gradivo v sistemu COBISS.SI oz. Cobiss+, pregled rubrik domače spletne strani),
- promocija novih posebnih tematskih vsebin na novi spletni strani knjižnice (digitalne knjige, digitalna periodika, digitalne razglednice ipd.),
- predstavitev mCOBISS - virtualne knjižnice Slovenije na mobilnih napravah,
- predstavitev uporabe in delovanja elektronske pošte,
- predstavitev elektronskih virov (tehnike iskanja v elektronskih slovarjih, telefonskem imeniku),
- predstavitev pregleda elektronskih virov, dostopnih preko interneta (Tax-Fin-Lex),
- predstavitev delovanja urejevalnikov besedil,
- predstavitev uporabe elektronskih knjig.

Vse našteje dejavnosti potekajo tudi v madžarskem jeziku ali dvojezično.

V navedeni postavki smo upoštevali 50 % stroškov osebnega dohodka enega bibliotekarja.

Del sredstev bomo pokrivali iz sredstev lokalne skupnosti, poskušali pa bomo poiskati tudi druge vire sredstev.

4. Usposabljanje zaposlenih za delo s pripadniki narodne skupnosti

Zaposleni v KKC Lendava – Lendvai KKK si strokovna znanja in sposobnosti za delo s pripadniki madžarske narodne skupnosti pridobivajo na raznih izobraževanjih, simpozijih, konferencah, tečajih, okroglih mizah, delavnicah, posvetovanjih doma in na Madžarskem. Nujno je njihovo permanentno izobraževanje za obdelavo madžarskega knjižničnega gradiva in vnos bibliografskih podatkov v sistem COBISS, izobraževanje za delo z računalniki, izobraževanje za bralno kulturo. Pomembno je tudi spoznavanje kulture in zgodovine matičnega naroda zaradi boljšega informiranja in pomoči uporabnikom knjižnice, pripadnikom madžarske narodne skupnosti. Cilj navedenega usposabljanja je, da si zaposleni pridobijo nova strokovna znanja in sposobnosti za delo s pripadniki narodne skupnosti.

Del sredstev bomo pokrivali iz sredstev lokalne skupnosti.

5. Aktivno strokovno sodelovanje za dejavnost knjižnice za pripadnike narodne skupnosti

KKC Lendava – Lendvai KKK že dalj časa uspešno sodeluje z nekaterimi madžarskimi knjižnicami, predvsem pri izmenjavi strokovnih izkušenj in razne literature. V nacionalno knjižnico pošiljamo knjige, učbenike, kataloge, drobni tisk, ki izhajajo v Sloveniji v madžarskem jeziku ali dvojezično in jih pridobimo brezplačno. Sodelujemo predvsem s knjižnicami iz županij Zala in Vas. Naši mladi uporabniki vsako leto sodelujejo na recitatorskem tekmovanju na Madžarskem, ki ga organizira županijska in mestna knjižnica v Zalaegerszegu.

Sodelujemo s sledečimi knjižnicami: Városi Könyvtár Lenti, Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár iz Zalaegerszega, Halis István Városi Könyvtár iz Nagykanizse, Berzsényi Dániel Könyvtár Szombathely in knjižnico Országos Széchenyi Könyvtár (OSZK) iz Budimpešte ter po potrebi z drugimi knjižnicami. Želeli bi še navezati stike s knjižnicami, ki delujejo zunaj meja matične države, kjer živijo Madžari (predvsem Avstrija, Hrvaška ipd) in bolj intenzivno sodelovati s knjižnicami v Vojvodini. Sodelujemo tudi z raznimi ustanovami na Madžarskem, ki nam pomagajo pri pridobivanju potrebnega gradiva za našo knjižnico.

Letni cilji:

- sodelovanje s knjižnicami v tujini,
- izmenjave gradiva,
- izmenjave strokovnih izkušenj,
- izobraževanje zaposlenih, ki ga brezplačno izvajajo strokovnjaki iz Madžarske,
- udeležba na recitatorskem tekmovanju v Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár Zalaegerszeg,
- udeležba na strokovnem posvetovanju zveze društev madžarskih knjižničarjev,
- udeležba na konferenci knjižničarjev iz Karpatskega bazena,
- obiski madžarskih kolegov v naši knjižnici,
- izmenjava gradiva med OSZK Budapest in drugimi knjižnicami ter lendavsko knjižnico,

- knjižnica v Lendavi zbira in pošilja v OSZK in druge knjižnice tisto knjižno produkcijo, ki izide v Sloveniji v madžarščini ali dvojezično in v ta namen dobi na razpolago brezplačne izvode le-te,
- sodelovanje z društvoma pisateljev Írók Társasága in Szépírók Társasága, z revijo Pannon Tükör in drugimi zavodi in založbami,
- medknjižnična izposoja ipd.

Druge dejavnosti za pripadnike narodne skupnosti:

- ažuriranje in dopolnjevanje spletne strani v madžarščini,
- vzdrževanje in delovanje digitalne knjižnice,
- digitalizacija gradiva, ki je kulturna dediščina narodne skupnosti,
- akcije za promocijo knjižnice in njene dejavnosti,
- povezava nepovezanih bibliografskih zapisov starejšega madžarskega gradiva,
- sodelovanje z različnimi ustanovami,
- medkulturno sodelovanje,
- dopolnjevanje in vzdrževanje novega digitalnega leksikona znanih osebnosti s področja delovanja knjižnice, saj tudi tako prispevamo k izboljšanju nacionalne, regionalne ter lokalne razpoznavnosti in raznolikosti ter ponujamo informacije o naši zgodovini, kulturi in vrednotah,
- vzdrževanje in skrb za delovanje strani Koledar prireditev v Občini Lendava za vse javne zavode, civilne organizacije in lokalno ter samoupravno skupnost z namenom boljšega pregleda javnih dogodkov »KjeKaj/HoIMi«,
- aktivno sodelovanje na omrežju Facebook, kjer objavljamo vabila na svoje prireditve, splošna obvestila ter fotografije iz dogodkov,
- vzdrževanje in skrb za delovanje spletne strani z digitalnimi vsebinami lokalnega značaja, ki omogoča dostop do arhiviranih izvodov in člankov različnih publikacij,
- vzdrževanje, promocija in skrb za spletno stran o etnologu in pedagogu Bálintu Bellosicsu, ki izvira iz okolice Lendave.

V navedeni postavki smo upoštevali 10 % stroškov osebnega dohodka enega bibliotekarja, razliko stroškov bomo morali pokrivati iz sredstev lokalne skupnosti.

Lendava, 9. 3. 2020

Pripravili:
 Sabina Doma
 Klara Torhač
 Albert Halász

Direktor:
 dr. Albert Halász

Potrjeno na seji sveta zavoda dne 6. 4. 2020.